

Innhold

1.0	Grunnlaget for veteranplan.....	3
2.0	Tiltaksplan	3
2.1	Målene for kommunen sin veteranplan og dens tiltak:.....	3
3.0	Anerkjennelse	4
3.1	Tiltak og ansvar.....	4
4.0	Ivaretagelse	5
4.1	Tiltak og ansvar.....	5
5.0	Oppfølging.....	6
5.1	Tiltak og ansvar.....	6
6.0	Forsvarets tilbud	7
7.0	Informasjon og kontakter for veteraner og pårørende	8

1.0 Grunnlaget for veteranplan

Ivaretagelsen av veteraner fra internasjonale operasjoner er et samfunnsansvar for alle sektorer, men kanskje spesielt for den tilhørende kommunen.

Siden 1947 har 100 000 nordmenn tjenestegjort i internasjonale operasjoner på våre vegne. Dette omfatter 100 operasjoner på fire kontinenter. Siden oppstarten av FN-operasjonen i Libanon i 1978 har mer enn 40 000 bidratt i fredens tjeneste for Norge og det internasjonale samfunnet.

Gjennom utviklingen av veteranplanen har Meløy kommune støttet seg opp mot kompetansemiljøer både lokalt og nasjonalt. Planen er utarbeidet i samarbeid med Strategisk ledelse i kommunen.

Meløy kommunes veteranplan bygger videre på Regjeringens oppfølgingsplan, og fokuserer tiltakene sine på temaene anerkjennelse, ivaretagelse, og oppfølging.

I Meløy kommune er det pr 13.02.2019, 46 registrerte veteraner som er medlem av NVIO, Norges Veteranforbund for internasjonale operasjoner. Dette tallet omfatter veteraner fra operasjoner etter 1978, og det er ikke usannsynlig at det fins flere veteraner innenfor kommunens grenser. Vi vet vi har en veteran fra Tysklandsbrigaden.

2.0 Tiltaksplan

Meløy kommune sin veteranplan vil fokusere på 13 tiltakspunkter for å oppnå målet om økt anerkjennelse, ivaretagelse, og oppfølging. Tiltakene markerer en videreføring av kommunens veteranfokus, og vil fungere som inspirasjon til videre arbeid for å fremme veteraners rolle i samfunnet. Tiltakene tilpasses ettersom samfunnet beveger seg fremover.

2.1 Målene for kommunen sin veteranplan og dens tiltak:

- Anerkjenne, ivareta og følge opp veteranene våre. Både før, under og etter internasjonal tjeneste for Norge
- Gjøre det enklere for kommunen å utfylle sin rolle som primær tjenesteleverandør for veteraners behov i lokalsamfunnet
- Skape økt samhandling innad i kommunen slik at veteraner, og deres familier, blir møtt med gjennomgående kompetanse og forståelse
- Fungere som et opplysnings- og informasjonsdokument både for veteraner, kommunen og lokalsamfunnet som helhet

Veteranene har deltatt i operasjoner på vegne av den norske stat. Selv om de ikke har formelle rettigheter som gir prioritet i det sivile helse og velferdstilbudet, er det et viktig ledd i anerkjennelsen av deres innsats at de opplever de kommunale tjenestene som tilgjengelige og samordnet. Implementeringen av tiltakene under vil kunne bidra til dette.

3.0 Anerkjennelse

Kommunen bør vise anerkjennelse for den innsatsen veteranene har gjort gjennom sin deltakelse i internasjonale operasjoner. Det kan være ulike oppfatninger om grunnlaget for norsk deltakelse i krig og konflikt. Uavhengig av dette fortjener den enkelte veteran anerkjennelse og respekt for viljen til å risikere liv og helse for landet.

Seremonier og offentlige markeringer er et viktig og synlig uttrykk for samfunnets anerkjennelse av både innsatsen og den enkelte veteran. Dette bidrar til å ivareta historien og knytter bånd mellom Forsvaret og samfunnet. Lokale markeringer er av betydning for å favne flest mulig og bidrar til å synliggjøre at veteraner også er en del av lokalsamfunnet.

8. mai er Norges frigjørings- og veterandag. Dette er den viktigste dagen for å markere anerkjennelse for veteraner fra andre verdenskrig og samtidig trekke linjene frem til dagens veteraner. Minnesmerker etter falne fra andre verdenskrig finnes i mange av landets kommuner. Ytterligere finnes det minnesmerker over falne og innsatser fra nyere tid.

3.1 Tiltak og ansvar

8. mai, frigjørings- og veterandagen	Kommunen viderefører sitt årlige 8. mai arrangement for veteranene i kommunen, med ordføreren som vertskap. Alle veteraner i kommunen inviteres, og veteranenes familie og pårørende ønskes velkommen som følge. Det legges opp til en veterantale under arrangementet. Det legges til rette for at veteraner utenfor kommunen får anledning til å delta.	Ansvarlig: Ordføreren
FN-Dagen	Skolene bør vurdere å benytte lokale veteraner i undervisningen, i forbindelse med FN-dagen eller der det vil passe med undervisningsplaner. Dette for å synliggjøre veteraners bidrag i internasjonale operasjoner.	Ansvarlig: Barnehage og skole

4.0 Ivaretagelse

Kommunene er ansvarlig for at personer som er bosatt i kommunen skal tilbys nødvendige helse og omsorgstjenester. For fastleger og ansatte i kommunens tjenester vil det være viktig å vite at årsaken til fysiske og psykiske helseplager kan være belastninger i tilknytning til internasjonale operasjoner, også når dette ligger langt tilbake i tid

4.1 Tiltak og ansvar

Veterankontakt i Kommunen	Kommunen fortsetter praksisen med egen kommunal veterankontakt som er ordføreren. Veterankontakten vil ha ansvar for å holde oversikt over kommunens tilbud (til veteraner og deres familier), samt besitte kunnskap om sentrale aktører innenfor feltet og det tilbudet de har. Veterankontakten vil være kommunen sin kontaktpunkt for veteraner, andre samarbeidskommuner, aktører innenfor feltet, og for forsvaret	Ansvarlig: Ordfører
Veterankontakt blant veteranene.	Veteranene velger sin representant som skal være deres kontaktperson mot kommunen	Ansvarlig: Veteranene
«Barn som pårørende»	De ulike tjenester innen helse og omsorg fanger opp barn og unge som har behov for ekstra støtte og bistand. Få med veteraner og deres barn inn i målgruppen 'Barn som pårørende'	Ansvarlig: Helse- og omsorg
Kartlegge og fange opp veteraner og deres familier	De ulike tjenestene innen helse og omsorg skal i kartlegging og oppfølging av brukere ha systemer som fanger opp veteraner og pårørende.	Ansvarlig: Helse og omsorg
Kurs/seminar	Kommunehelsetjenesten kan benytte seg av kompetansemiljøet ved Regionalt ressurscenter om vold, traumatisk stress og selvmordsforebygging (RVTS) for å holde meritterende kurs hvor det er behov	Ansvarlig: Helse og omsorg i samarbeid med RVTS
Nettside	Meløy kommune oppretter en egen nettside for veteraner på kommunens hjemmeside. Nettsiden skal blant annet inneholde en digital versjon av kommunens veteranplan. Helse og omsorg bidrar med innhold til nettsiden.	Kommunikasjonsrådgiver
Informasjon om Helse og velferdstjenester	Informasjon om helse og velferdstjenester finnes på kommunens hjemmeside. Helse og omsorg vurderer hvilken type informasjon som i tillegg bør finnes skriftlig, og gjøre disse tilgjengelig på helsestasjon, legekontor og øvrige steder der dette er naturlig.	Helse og omsorg i samarbeid med kommunikasjonsrådgiver

5.0 Oppfølging

Oppfølging vil alltid skje med bakgrunn i et definert behov. I denne sammenheng vil det kunne gjelde både veteranen som har deltatt i internasjonale operasjoner og dennes familie og pårørende.

I de tilfeller der veteraner har fått problemer som følge av sin tjeneste i internasjonale operasjoner, vil dette også kunne få følger for deres familie og pårørende. Problematikken kan være kompleks og involvere flere kommunale instanser. Samhandling og forståelse for de ulike faginstansers betydning i håndtering av komplekse problemstillinger kan være viktig for en helhetlig oppfølging.

Forsvaret har tilrettelagt for at den enkelte veteran kan få overført sin helsejournal fra sin tjeneste i Forsvaret til fastlege eller andre helseinstitusjoner hvis vedkommende ønsker dette. Forsvaret har dessuten et begrenset helsetilbud til veteraner i Forsvarets sanitet ved Institutt for militærpsykiatri og stressmestring (IMPS) og ved Nasjonal militærmedisinsk poliklinikk (NMP). Dette er et supplement til sivilt helsevesen og et lavterskeltilbud for veteraner fra internasjonale operasjoner.

5.1 Tiltak og ansvar

Samskaping	Kommunen og veteranforeningen i kommunen møtes en gang hvert 4. år for å evaluere veteranplanen	Ansvarlig: Ordfører
Skole og barnehage	Kommunen bør gjennomføre tiltak for å øke kompetansen om veteraner, og betydningen av deres erfaringer og utfordringer for familien, spesielt barna. Kompetansemiljøene ved RVTS bør involveres for å bidra til dette.	Ansvarlig: Barnehage og skole
Fagdager	Meløy kommune vil legge til rette for fagdager med relevante tema for veteraner. Samarbeidspartnere kan være RVTS og Bufetat	Ansvarlig: Helse og omsorg
Kommunehelsetjenesten	Kommunens helsestasjoner skal være oppmerksom på eventuelle behov for ekstra støtte og veiledning til familier der et familiemedlem er, eller har vært, i internasjonale operasjoner. Helsestasjonene skal sikre oppfølging til familien, og ha et særlig øye for barna i familien som en møter i helsestasjonen og skolehelsetjenesten. Helsestasjonene kan være en god støtte for familien og kan gi informasjon om andre støtte- og hjelpetilbud. Tildelingskontoret har en koordinerende rolle ved behov for rehabilitering. Helse og omsorg har rutiner for å etablere ansvarsgrupper ved behov for samordning og koordinering av oppfølging.	Ansvarlig: Helse og omsorg

6.0 Forsvarets tilbud

Forsvaret har utviklet en rekke tilbud til veteraner og deres familier etter tjeneste i internasjonale operasjoner. Slik var det ikke før. Forsvaret har nå et oppfølgingsansvar i ett år etter hjemkomst. Noen tilbud og kontaktpunkter kan benyttes hele livet.

Det er viktig å etablere et godt sivilt-militært samarbeid der hvor dette faller naturlig. Kommuner bør følgelig ha et lokalt samarbeid med Forsvaret der de har avdelinger. Forsvarets veterantjeneste vil alltid kunne være et kontaktpunkt for kommunene.

Før, under og etter operasjonen

Før utreise arrangerer Forsvaret fellessamling for soldatene og deres familier. Her får familien informasjon om operasjonen og sikkerhetssituasjonen. De får også tips og råd om hvordan best ta vare på barn og forhold. Familien får også møte andre pårørende.

Under utenlandstjenesten har Forsvaret en 24-timers kontaktttelefon for pårørende. Via denne telefonen kan viktige beskjeder formidles til de som er ute. Forsvaret arrangerer familiesamlinger underveis der det er hensiktsmessig, og videreformidler informasjon fra operasjonsområdet til de pårørende.

På vei hjem fra operasjonen har de tjenestegjørende som regel et opphold på to til tre dager, kalt mellomlanding. Overgangen til livet hjemme er ofte stor. Under mellomlanding gjennomføres det debrief, samtale med psykolog og erfaringsinnhenting. Ved hjemkomst til Norge holdes en medaljeseremoni for å hedre soldatene. De pårørende inviteres til seremonien.

Året etter hjemkomst har Forsvaret et oppfølgingsansvar. Etter tre til seks måneder får alle en henvendelse fra Forsvaret. Her stilles en del spørsmål om hvordan den første tiden etter hjemkomst har vært. Etter ett år arrangerer Forsvaret en samling hvor personellet møtes igjen for å dele erfaringer om hvordan det var å komme hjem. Her deltar psykolog. Forsvarets oppfølgingsplikt avsluttes etter ett år fra hjemkomst. Alle kan likevel når som helst kontakte Forsvaret for spørsmål og informasjon om rettigheter, hjelp og tilbud.

Forsvarets veteransenter

Senteret på Bæreia, utenfor Kongsvinger, er et rekreasjons- og aktivitetstilbud som kan benyttes av veteraner og deres familier.

Forsvarets veteransenter kan brukes både før, under og etter tjeneste i internasjonale operasjoner, og tilbyr blant annet:

- Gratis opphold for veteraner og familiemedlemmer til en som tjenestegjør i internasjonale operasjoner. Senteret kan også benyttes under permisjon fra utenlandstjeneste.

Gjensynstreff for avdelinger. <https://forsvaret.no/tjeneste/veteraner/veteransenteret>

Forsvarets åpne dør

Åpen dør for veteraner og veteranfamilier er et tilbud til alle veteraner og deres familier. Her kan man få svar på spørsmål om dekorasjoner, dokumentasjon og internasjonale operasjoner, samt råd og veiledning om Forsvarets og samfunnets ulike tilbud til veteraner – uavhengig av når og hvor tjenesten var. Åpen dør består av et tverrfaglig team med både militært og sivil ansatte. Teamet har lang erfaring med å gi råd og veiledning til veteraner og deres familier. De fleste i dette teamet er også selv veteraner fra internasjonale operasjoner.

E-post: veteraner@mil.no eller tlf. 800 85 000 (kl. 0800-1500 på hverdager).

7.0 Informasjon og kontakter for veteraner og pårørende

Regionalt ressurscenter om vold, traumatisk stress og selvmordsforebygging, RVTS Nord - <https://rvtsnord.no/>- Tlf. 77 75 43 80

SIOPS - Skadde i internasjonale operasjoner Bistår i oppfølging og veiledning i møtet med det offentlige, juridisk hjelp og eksperthjelp innen økonomiske spørsmål. <http://www.siops.no/>- Tlf. 22 69 56 50

NVIO -Norges Veteranforbund for internasjonale operasjoner <https://nvio.no/>

NVIO -Avdeling Salten <https://www.facebook.com/NVIO-Avdeling-Salten-377530472261974/?fref=ts>

Kameratstøtte.no Den lokale kameratstøtten er ofte det beste alternativet. I Meløy kommune er det etablert en slik kameratstøtteordning, med sertifiserte personer som tar imot henvendelser. Det gjelder en mot en, for familie og som NAV-los representanter. Se NVIOS avdeling Meløy sin Facebook-side for nærmere opplysning.

Det er også sentral nettbasert veiledningstjeneste for veteraner og familien. Drives i samarbeid med NVIO og Mental Helse.

Kameratstøttetelefonen 800 48 500 - En landsdekkende, døgnbemannet hjelpetelefon hvor du får snakke med en som har tjenestegjort utenlands. Du kan være anonym.

Hjelpetelefon Mental helse - Tlf. 116 123

Nav Meløy – tlf. 555 53 333

Kompetansemiljøet for veteransaker ved NAV Elverum -Kontoret er landsdekkende, har spesialkompetanse på veteransaker og gir bistand i enkeltsaker. **Kontakt:**

Mette Seland Pettersen, mette.seland.pettersen@nav.no - 404 92 115

Gunn Strand, gunn.strand@nav.no - 907 03 355.

Guri Hammervold Johansen, guri.hammervold.johansen@nav.no - 997 22 324.

Kommunal veterankontakt, Meløy Er du veteran tilhørende Meløy kommune? Ta gjerne kontakt med Ordfører dersom du lurer på noe, eller har noen konkrete spørsmål rundt tjenester og arrangementer. Sigurd.stormo@meloy.kommune.no – 909 90 535

Trenger du hjelp til noe? Fastlege - helsenorge.no/kontakt-fastlegen

Familievernkontoret - bufdir.no/Familie/Kontor/bodo (dekker også Meløy)

Tildelingskontoret -meloy.kommune.no/innhold/helse-omsorg-og-velferd/tildelingskontoret/

NAV Meløy

<https://www.nav.no/no/NAV+og+samfunn/Kontakt+NAV/Kontakt+oss/Kontorer/nav-meloy>

Alternativ til vold Tlf. 406 04 458- anja@atv-stiftelsen.no

Forsvaret -Forsvaret tilbyr ulike typer støtte til soldater, veteraner og deres nærmeste. Tilbudene er vist på forsvarnets nettsider: forsvaret.no/veteraner/

Blant annet: Forsvarets grønne linje, et samarbeid mellom Forsvaret og Kirkens SOS. Telefon: 800 30 445

Forsvarets “åpne dør” for veteranhenvendelser Telefon: 800 85 000 (hverdager mellom 8 - 15)

Kontoret for psykiatri og stressmestring og Nasjonal militærmedisinske poliklinikk Tlf. 23 09 79 30

Forsvarets veteransenter Bæreiavegen 588, 2208 Kongsvinger Tlf. 62 82 01 00
veteransenteret@mil.no

GLOMFJORD NEVERDAL ENGAVÅGEN REIPÅ STØTT
MELØYA BOLGA ÅGSKARDET HALSA ØRNES

RAUS OG KRAFTFULL

meloy.kommune.no